

Кравченко Леся Василівна

*к.пед.н., доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін,
охорони праці та безпеки життєдіяльності*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ
РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
МОЛОДШИМИ БАКАЛАВРАМИ КУРСУ
«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ»**

Сучасні заклади вищої освіти переживають непростий процес становлення та відходу від тотальної уніфікації й стандартизації освітнього процесу. Пріоритетними серед проблем наукової педагогіки на сьогодні є питання педагогічної інноватики. Відповідно до освітніх стандартів освітній процес повинен передбачати реалізацію компетентісного підходу, який передбачає використання в освітньому процесі активних та інтерактивних форм проведення навчальних занять з метою формування і розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів.

При підготовці закладами вищої освіти майбутнього фахівця галузі освіти одним із пріоритетних є питання про роль дисципліни, мета вивчення якої полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій для здійснення професійної діяльності, а також для формування у майбутніх спеціалістів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Освітня компонента «Основи соціальної безпеки» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітнім ступенем «молодший бакалавр», оскільки є дисципліною, що інтегрує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук і дозволяє випускнику обґрунтовано використовувати професійно профільовані знання щодо забезпечення соціальної безпеки у професійній сфері на основі системного підходу. А також

ідентифікувати загрози і ризики соціальної безпеки та її складових, вміти приймати рішення на різних ієрархічних рівнях з економічної безпеки соціальних систем.

Загальновідомо, що формування знань буде успішніше за високої активності тих, кого навчають.

Інтерактивний – означає взаємодію, режим бесіди, діалогу. Інтерактивне навчання засноване на прямій взаємодії студентів і освітнього середовища, їх особистого досвіду і вмінь. Якщо в традиційному процесі навчання викладач був суб'єктом освітнього процесу, а студент - об'єктом, то на інтерактивних заняттях викладач лише направляє студентів у правильне русло для досягнення освітньої мети.

Інтерактивне навчання – це особлива форма організації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Вона передбачає конкретні й прогнозовані цілі. Ціль полягає у створенні комфортних умов навчання, за яких студент відчуває свою значимість, успішність, що робить процес навчання більш продуктивним [1].

Основними завданнями інтерактивних форм навчання є: пробудження інтересу студентів до вивчення дисципліни; ефективне засвоєння навчального матеріалу; самостійний пошук шляхів і варіантів вирішення поставленого завдання; встановлення взаємодії між студентами, навчання вмінню працювати в команді, дослухатись до кожного і поважати право на свободу слова; формування життєвих і професійних навичок тощо.

Тому впровадження інтерактивних форм навчання - один з найважливіших напрямків удосконалення підготовки студентів в сучасному закладі вищої освіти. Тепер для викладача недостатньо бути компетентним в галузі своєї спеціальності й передавати відповідні знання студентам. Студенти легше вникають в матеріал, розуміють і запам'ятовують, якщо вони вивчали його за допомогою активного залучення в освітній процес.

Виходячи з цього, основні методичні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням саме інтерактивних методів навчання. Освітній процес з використанням інтерактивних методів навчання організовується з урахуванням залученості в процес пізнання всіх студентів групи без винятку. Спільна діяльність означає, що кожен робить свій індивідуальний внесок, в ході співпраці йде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності.

Організуються індивідуальна, парна і групова робота, рольові ігри, здійснюється робота з різними джерелами інформації. Інтерактивні методи засновані на принципах взаємодії, активності студентів, опорі на груповий досвід, обов'язковому зворотному зв'язку.

Створюється середовище освітнього спілкування, яке характеризується відкритістю, взаємодією учасників, рівністю їх аргументів, накопиченням спільного знання, можливістю взаємної оцінки і контролю. Викладач разом з новими знаннями веде учасників навчання до самостійного пошуку. Активність викладача поступається місцем активності студентів, його завданням стає створення умов для їх ініціативи [3].

Для реалізації компетентнісного підходу можуть бути використані різні інтерактивні форми: круглий стіл (дискусія, дебати); мозковий штурм (брейнсторм, мозкова атака) ділові та рольові ігри; case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз); майстер - клас і ін .

При розробці інтерактивного заняття доцільно враховувати певні принципи роботи: заняття - не лекція, а спільна робота; усі учасники рівні незалежно від віку, соціального статусу, досвіду, місця роботи; кожен учасник має право на власну думку з будь-якого питання; немає місця прямої критики особистості (піддатися критиці може тільки ідея); все сказане на занятті - не вказівка до дії, а інформація для роздумів.

Інтерактивне навчання дозволяє вирішувати одночасно кілька завдань, головною з яких є розвиток комунікативних умінь і навичок. Таке навчання

допомагає встановленню емоційних контактів між студентами, забезпечує виховне завдання, оскільки привчає працювати в команді, прислухатися до думки своїх товаришів, забезпечує високу мотивацію, стійкість знань, творчість і фантазію, комунікабельність, активну життєву позицію, цінність індивідуальності, свободу самовираження, акцент на діяльність, взаємоповагу і демократичність [1].

Використання інтерактивних форм в процесі навчання, як показує практика, знімає нервову навантаження студентів, дає можливість змінювати форми їх діяльності, сприяти зосередженню увагу на вузлових питаннях теми занять.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-методичний посібник. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

2. Телешак О. А. Компетентнісний підхід як засіб підвищення рівня підготовки студентів з безпеки життєдіяльності: наукові праці Донецького національного технічного університету. – Серія: «Педагогіка, психологія, соціологія». – Випуск №6. 2009 р. С. 96-100.

3. Торубара О. М. Інформаційні технології у професійній підготовці майбутніх вчителів трудового навчання: монографія. Чернігів: ЧДПУ. 2009. 304 с.

4. Чорна О. Г. Впровадження компетентнісного підходу при вивченні безпеки життєдіяльності: вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізико-математичні науки. Випуск 5. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 147 с.